

תוכן העניינים

9	הקדמה	
	חלק ראשון: מחויבות הסוכן כלפי חברת הביטוח	
17	הקדמה	
17	הסכם המבטח עם הסוכן	
17	נוסח ההסכם	
20	ההסכם לאור ההלכה	
22	פרק ראשון: מבוא	
22	א. נתינת תוקף משפטי ליחסי סוכן מבטח	
23	ב. סיכום	
24	פרק שני: תקופת ההסכם	
24	א. כללי	
25	ב. ביטול ההסכם על ידי המבטח	
26	ג. ביטול ההסכם על ידי המבטח מבלי לידע את הסוכן ואת המבוטח	
28	ד. סיכום	
30	פרק שלישי: הסכמה	
30	א. נוסח המינוי	
31	ב. תיווך בשליחות ושלא בשליחות	
34	ג. גבולות השליחות ותוצאות החריגה מהם	
43	ד. תוצאות חריגה מגבולות המינוי בקביעת תמחיר שלא על פי תעריף החברה	
43	ה. שליחות לדבר עבירה	
45	ו. סיכום	
48	פרק רביעי: חובת הגילוי	
48	א. מעמדו המשפטי של סוכן הביטוח לעניין חובת הגילוי והתוצאות העולות ממנו	
50	ב. סיכום ההבנות השונות את דין האומנים שטעו	
54	ג. העקרונות הנתונים במחלוקת בדין מראה דינר לשולחני וההשלכות הלכתיות העולות מהם	
55	ד. פסיקת ההלכה	
56	ה. מחויבותו של הסוכן כלפי המבטח	
59	ו. המשמעויות המעשיות של חובת הגילוי של סוכן הביטוח	
61	ז. האם על סוכן הביטוח לשלם לחברת הביטוח פיצוי עבור אי גילוי	
67	ח. סיכום	
70	פרק חמישי: גביית כספים	
70	א. התחייבות לגביית דמי הביטוח עבור המבטח	
78	ב. הכספים שביד הסוכן הם רכוש חברת הביטוח, ולא יהוו בשום מקרה חלק מנכסיו של סוכן הביטוח	
84	ג. ישמשו ספרי חברת הביטוח כראייה לכאורה	
88	ד. "כספים" - לרבות מזומנים, שיקים, שטרי חוב, הוראות קבע, פקודות תשלום	
92	ה. סיכום	
95	פרק ששי: שמירה על סודיות	
95	א. החובה להציל ממון חברו	
96	ב. התנגשות בין החובה להציל ממון חברו לבין התחייבות לחברת הביטוח	
98	ג. גדרה של מחויבות להצלת ממון חברו הפוטרת מחובת הסודיות	
99	ד. האם הסוכן חייב לדווח למבוטח כי הוא יכול לבצע עסקה זולה יותר בחברה אחרת?	
101	ה. האיסור לייעץ עצה שתגרום למבוטח הפסד	
105	ו. סיכום	
106	פרק שביעי: הסוכן כשלוחו של המבוטח	
106	א. ייצוג שני הצדדים על ידי הסוכן	

108	ב. מעמד הסוכן לאור ההסכם
109	ג. סיכום
110	פרק שמיני: חובת נאמנות לחברה
110	א. לנהוג כלפי חברת הביטוח בנאמנות
117	ב. לפעול בהתאם להוראותיה ולהנחיותיה
118	ג. ולפעול בכל הקשור להסכם זה ברמה מקצועית נאותה
119	ד. סיכום
121	פרק תשיעי: שמירה על רכוש חברת הביטוח
121	א. הסוכן יחשב שומר שכר
123	ב. חוק השומרים ודין תורה
124	ג. קיזוז שכר השמירה מן העמלה של סוכן הביטוח
128	ד. קיבל הסוכן דרישה בכתב להחזיר לחברת הביטוח את רכושה
130	ה. סיכום
131	פרק עשירי: תשלום עמלות
131	א. חברת הביטוח תשלם לסוכן הביטוח
131	ב. בגין חוזי ביטוח שנקשרו בינה לבין מבטחיה בתיווכו
136	ג. בוטל חוזה הביטוח על ידי אחד הצדדים, האם על הסוכן להחזיר את החלק היחסי בעמלה?
140	ד. בהתאם לנהוג בענף
144	ה. שינוי שיעורי העמלות מינואר 2004
151	ו. סיכום
154	פרק אחד עשר: קיזוז
154	א. קיזוז חובות
155	ב. מצבים שבהם הקיזוז אינו אפשרי
160	ג. יישום עקרונות אלו בהסכם שלפנינו
162	ד. סיכום
164	פרק שנים עשר: דין ויתורים
164	א. חוק ההתיישנות
164	ב. משמעות הויתור למפרע ומכאן ולהבא
166	ג. השהיה בגביית חובות - התנהגות המבטאה מחילה או יאוש
169	ד. האם מועיל יאוש בחוב
172	ה. שני גורמים אפשריים לפקיעת שעבוד
175	ו. יאוש כגורם לפקיעת שעבוד
176	ז. יאוש משעבוד הגוף ומשעבוד נכסים
179	ח. "לא יחשב כויתור"
186	ט. השהיה במימוש זכויות אחרות
192	י. אמירה המתפרשת כמחילה
197	יא. סיכום
200	פרק שלושה עשר: ביטוח אחריות מקצועית
200	א. ביטוח אחריות מקצועית - התחייבות כלפי הסוכן או כלפי חברת הביטוח?
202	ב. האפשרות של חברת הביטוח לתבוע את הסוכן בהתעלם מביטוח אחריותו המקצועית
213	ג. ביטוח שאינו בתוקף שלא באשמת אחד הצדדים
215	ד. סיכום
217	פרק ארבעה עשר: העדר יחסי עובד - מעביד
217	א. משמעותו המשפטית של סעיף זה
218	ב. הלנת שכרו של סוכן הביטוח
220	ג. האם תקנת "שכיר בזמנו נשבע ונוטל" חלה על סוכן הביטוח?
222	ד. סיכום
224	פרק חמישה עשר: העברת ההסכם

224	א. מסגרת הדין
225	ב. הסכמה מראש ובכתב
226	ג. העברת חובת השמירה על רכוש חברת הביטוח לאחר
234	ד. העברת הזכות לתווך עבור חברת הביטוח
235	ה. העברת הזכות לתבוע מחברת הביטוח עמלת סוכן
239	ו. העברת חובת גביית דמי הביטוח ושמירתם בחשבון נפרד
248	ז. סיכום
251	פרק ששה עשר: דין הסכמים קיימים
251	א. הקדמה
253	ב. העדיפות ליישב הסכמים באופן שלא תיווצר סתירה ביניהם, טעמה והקפה
263	ג. התוצאה של סתירה בין הסכמים
264	ד. סיכום
267	פרק שבעה עשר: כתובות הצדדים
267	א. הקדמה
269	ב. חזקת שליח עושה שליחותו
275	ג. משמעות ההסכם
277	ד. סיכום

חלק שני: הסוכן והמבוטח

281	הקדמה
283	פרק ראשון: אונאה בעסקת ביטוח
283	א. דין אונאה בהקשר להתחייבות
286	ב. תעריף פרמיית הביטוח הוא דבר שאין לו שער ידוע
293	ג. יידוע הקונה או המבוטח בנוגע לשיטת קביעת המחיר
298	ד. מהי אונאה מבחינת סוכן הביטוח
307	ה. שליחות לדבר עבירה באונאה בכלל ובאונאה בביטוח בפרט
310	ו. סיכום
318	פרק שני: חוזה ביטוח המוגדר מקח טעות מנקודת ראותו של המבוטח
318	א. הקדמה
320	ב. טעות המגדירה את הסכם הביטוח כהסכם בטעות
325	ג. כריתת חוזה ביטוח ללא הרשאת המבטח
328	ד. ביטול חוזה שנכרת באמצעות סוכן בטענה: "לתקוני שדרתיך ולא לעותי"
331	ה. סיכום
338	פרק שלישי: טענות המבוטח כלפי המבטח על פערים בין הסיכום בעל פה לבין הפוליסה
338	א. הקדמה
353	ב. בסיסית, נטל ההוכחה על המבוטח – המוציא מחברו עליו הראיה
354	ג. משקלן של טענות הצדדים
359	ד. מבוטח הדורש את השבת דמי הביטוח במלואם בעקבות טענתו שהחוזה נכרת בטעות
368	ה. הודאת הסוכן למבוטח בטענתו האם דינה כהודאת בעל דין?
371	ו. האם הסוכן נאמן כעד אחד להעיד שחוזה הביטוח נכרת בטעות?
372	ז. האם יש לדון את המבטח כמודה במקצת, אחר שהוא מודה שהתחייב בחלק מסעיפי הפוליסה?
378	ח. האם במקרה כזה על הסוכן לשלם למבוטח את תגמולי הביטוח שמגיעים לו מן המבטח?
378	ט. סיכום
386	פרק רביעי: אחריות סוכן הביטוח כלפי המבוטח כדין נושא שכר
386	א. האם סוכן המקבל שכר מצד אחד, נחשב כשומר שכר גם כלפי הצד השני
387	ב. מחלוקת הפוסקים בשאלה זו
391	ג. מתווך שגרם נזק לסחורה
392	ד. ההנאה מכך שנותן דווקא לו

396	ה. ההבדל בין מתווך לבין אומן
398	ו. סיכום
	פרק חמישי: אחריותו המקצועית של סוכן הביטוח כלפי המבוטח וכלפי המבטח בעת כריתת חוזה הביטוח
400	א. הקדמה
400	ב. חיוב המראה דינר לשולחני ונמצא רע – מדיני השומרים, או דינא דגרמי
403	ג. רמב"ם: אחריות האומנים היא מדיני השומרים
406	ד. השולחני כערכ
416	ה. שיטת תוספות והרא"ש: אומנים שקלקלו ושולחני שטעה גדרם אדם המזיק
416	ו. שיטת הרשב"א: העושה בחינם גדרו אדם המזיק; בשכר – דינו כשומר
418	ז. השלכות המחלוקת האם חיוב האומן מדיני הנוזקין או מדיני השומרים
420	ח. מהו מעשה הנזק לדעת הסבורים שיסודו בדינא דגרמי
426	ט. ביטויה של המחלוקת בין הרמב"ם לבין תוספות והרא"ש באשר לאמירה: "ראה שעליך אני סומך"
428	י. פסיקת ההלכה
429	יא. האחריות המקצועית של האומן ושל השולחני - סיכום
432	יב. המחויבות המשפטית של הסוכן ביחס למבוטח
438	יג. המחויבות המשפטית והמוסרית של סוכן הביטוח כלפי המבוטח - סיכום
443	פרק שישי: רשלנות הסוכן בנוגע לפוליסת הביטוח
447	א. הקדמה
447	ב. סופר שטרות שטעה
447	ג. סופר שמסר שטר למי שלא היה אמור לקבלו
449	ד. האם הסוכן או הסופר חייב לפצות את הניזק כדין אומן שקלקל?
451	ה. סוכן ביטוח שאיבד את פוליסת הביטוח והמבוטח אינו יכול לתבוע תגמולי ביטוח
457	ו. סיכום
457	פרק שביעי: אחריותו של הסוכן כלפי המבוטח לאחר שנכרת חוזה הביטוח
459	א. אחריות המתווך לעסקה בה תיווך
459	ב. אחריות הסוכן כלפי המבוטח נמשכת כל זמן שהסכם הביטוח בתוקף
464	ג. חובת עדכון פוליסות ביטוח מתמשכות
467	ד. פוליסת ביטוח חיים שאינה נושאת תשואה חיובית
470	ה. סיכום
485	סיכום: ניסוח הסכם בין הסוכן לבין המבוטח
490	א. כללי
490	ב. נוסח ההסכם

חלק שלישי: תחרות והסגת גבול בעסקות תיווך בביטוח

495	פרק ראשון: דין יורד לאומנות חברו במקצוע סוכן הביטוח
495	א. אין זיקה בין סוכן הביטוח לבין הטריטוריה שבה הוא פועל
498	ב. סיכום
499	פרק שני: משיכת לקוחות או מבוטחים על ידי הוזלת מחירים
499	א. במקרה שנקבע שער, אסור להוזיל את המחיר מעבר לשער זה
499	ב. יחס ריסק חיסכון בביטוח חיים
500	ג. טענת אתה עושה בתוך שלך ואני עושה בתוך שלי
501	ד. כאשר בפועל קיימים בשוק סוכנים המוכרים פוליסות מוזלות מעבר לשער הסביר?
503	ה. סיכום
505	פרק שלישי: תחרות בין סוכנים על החתמת מבוטחים
507	א. מתי תחרות עסקית בין סוכנים פגומה בהסגת גבול
507	ב. האם חברת הביטוח מחויבת לשלם עמלה לסוכן שגבולו הוסג

- 511..... ג. סיכום
- פרק רביעי: הצעה למוסד הרגיל לבטח בסוכנות אחת לעבור לסוכנות אחרת
- 512..... א. הקדמה
- 512..... ב. מידת חסידות
- 513..... ג. השוואה לחררה של הפקר
- 514..... ד. ירידה לאומנות חברו בחררה של הפקר
- 514..... ה. סיכום
- 516.....
- פרק חמישי: האם ניתן לכרות עם סוכן הביטוח הסכם בלעדיות בעל תוקף משפטי מחייב?
- 517..... א. פסק דין המחייב לכבד הסכם בלעדיות עם סוכן ביטוח כדין הסכם עבודה
- 517..... ב. האם ניתן לראות בהסכם בין הצדדים הסכם מחייב?
- 518..... ג. תוקפו של הסכם בלעדיות
- 524..... ד. שעבוד של חברה לפעול באופן מסוים
- 529..... ה. סיכום
- 532.....
- פרק שישי: הטבות למעביד או למבוטח כדי שיבחר בסוכן מסוים
- 534..... א. הטבות למעביד בביטוח מנהלים
- 534..... ב. מתן הטבות מותנה בכך שעקרון הסימטריה מתקיים
- 536..... ג. סיכום
- 540.....
- פרק שביעי: תקפה של תקיעת כף בין הסוכן לבין המבוטח או שלוחו
- 541..... א. האם יש לתקיעת כף תוקף של קניין
- 541..... ב. האם החוזר בו מהסכם לאחר תקיעת כף יש בו משום מחוסר אמנה?
- 543..... ג. סיכום
- 549.....
- פרק שמיני: משמעותו של הסכם בלעדיות לעניין איסור הסגת גבול
- 550..... א. הקדמה
- 550..... ב. דין מערופיא בישראל
- 550..... ג. האם יכול סוכן הביטוח לעכב בדין על מי שמסיג את גבולו, לאור היותו אומן?
- 556..... ד. מחויבותה של חברת ההכשרים למנוע הסגת גבול
- 556..... ה. סיכום
- 560.....
- פרק תשיעי: הצעה למבוטח להחליף את פוליסת הביטוח שלו
- 562..... א. כללי
- 562..... ב. הזיקה המשפטית בין המבוטח למבטח
- 562..... ג. השוואה לדין הסגת גבול בהלוואה בריבית לגוי
- 567..... ד. האם מניעת רווח ברור בפיתוי המבוטח לבטל את פוליסת הביטוח מחייבת פיצוי ממוני?
- 570..... ה. סיכום
- 577.....
- פרק עשירי: מבוטח שלאחר סגירת עסקה עם סוכן מבקש בעצמו הצעת ביטוח מסוכן אחר
- 579..... א. סיפוק מבוקשו של לקוח שבא מיזמתו אינה מוגדרת הסגת גבול
- 579..... ב. המתכוון לטובת עצמו וגרם בכך היזק לחברו
- 581..... ג. סיכום
- 585.....
- פרק אחד-עשר: הצעת ביטוח טובה יותר
- 587..... א. הצעה להסכם ביטוח חילופי שיש בה משום תקנת המבוטח
- 587..... ב. הצעה חלופית המצילה את המבוטח מהפסד
- 590..... ג. דוגמאות להצלת המבוטח מהפסד
- 593..... ד. סיכום
- 594.....
- פרק שנים-עשר: הצעה להוספת מרכיב אבדן כושר עבודה לפוליסת ביטוח מנהלים קיימת
- 597..... א. הזיקה בין ביטוח מנהלים לבין ביטוח עבור אבדן כושר עבודה
- 597..... ב. האם הצעה לבטח עבור אבדן כושר עבודה היא הצעה שבאה למנוע מן המבוטח הפסד?
- 598..... ג. מבוטחים בסיכון גבוה
- 599..... ד. טובת המבוטח כשיקול להתיר הסגת גבול המקבילה לדין עני המהפך בחררה
- 599.....

602	ה. טובת המבוטח כשיקול להתיר איסור יורד לאומנות חברו.
603	ו. סיכום
605	פרק שלושה-עשר: משמעות היותו של סוכן הביטוח בעל עניין
605	א. נטילת שכר כמניע
606	ב. הרחק מן הכיעור
607	ג. הוי זהיר מן היועצך לפי דרכו
607	ד. נאמנות סוכן הביטוח לטעון שהסגת הגבול נעשתה בהיתר
609	ה. לשון הרע ורכילות
610	ו. סיכום
612	פרק ארבעה-עשר: טרחתו והוצאותיו של סוכן הביטוח
612	א. כללי
612	ב. טרחתו של סוכן הביטוח אינה דומה לטרחת עני המנקף בראש הזית
614	ג. חיוב המבוטח או הסוכן המתחרה לשלם לסוכן או לחברת הביטוח עבור הוצאות שונות
617	ד. סיכום
619	פרק חמישה-עשר: הסכם למניעת הסגת גבול
619	א. הקדמה
619	ב. התחייבות שלא להסיג גבול
623	ג. התחייבות למניעת הסגת גבול בעסקת תמורה
	ד. האם הסכם חלוקה או מכר שנלווית אליו התחייבות למניעת הסגת גבול מתבטל בעקבות הפרת ההתחייבות?
629	ה. התחייבות לשלם במקרה של הסגת גבול
632	ו. סיכום
633	ו. סיכום
635	פרק שישה-עשר: הסגת גבול בביטוחי משכנתאות
635	א. כללי
637	ב. השוואת הבלעדיות של הבנקים לדין מבוי שאינו מפולש
637	ג. תקנת הרשויות ליצירת תחרות עסקית הוגנת
639	ד. פיתוי כל מבוטח להמיר את הסכם הביטוח שכרת בהסכם אחר מוגדר כהסגת גבול
640	ה. סיכום - מחילה על הסגת גבול
641	פרק שבעה-עשר: הצעה לתקנון למען תחרות הוגנת בין סוכני הביטוח
641	א. תקנת בני אומנות למניעת הסגת גבול
644	ב. התקנון המוצע

תקציר – סיכום מעמדו והלכותיו של סוכן הביטוח

648	חלק א: סוכן הביטוח מול המבוטח
654	חלק ב: סוכן הביטוח מול המבוטח
660	חלק ג: תחרות והסגת גבול בעסקות תיווך בביטוח